

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Józef Górny

Warszawa, dnia 6 maja 2010 r.

Pan
Jan Vincent-Rostowski
Minister Finansów

KAP-4100-12-01/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji (dysponent główny) oraz w czterech Regionalnych Izbach Obrachunkowych (RIO) w: Krakowie, Lublinie, Opolu i Wrocławiu (dysponenci trzeciego stopnia) kontrolę wykonania budżetu państwa w 2009 r. w części 80 - Regionalne izby obrachunkowe.

W związku z ustaleniami kontroli przeprowadzonych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz w RIO w Krakowie, wskazującymi na nieprawidłowości będące następstwem wprowadzonych decyzją Rady Ministrów czasowych ograniczeń wydatków budżetu państwa, których wyniki zostały przedstawione w protokołach kontroli podpisanych 20 kwietnia 2010 r. i 24 marca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli stosownie do art. 60 ust. 1 i 2 ustawy o NIK przekazuje Panu Ministrowi niniejsze **wystąpienie pokontrolne**, jako ministrowi właściwemu do spraw budżetu.

Kontrolą NIK w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz w RIO w Krakowie objęto m.in. prawidłowość dokonywania zmian planu wydatków. W wyniku kontroli ustalono m.in., że dysponent główny części 80, wykonując podjętą 27 stycznia 2009 r. decyzję Rady Ministrów o ograniczeniu wydatków budżetowych o 10%, zmniejszył plan wydatków w części 80 o 10 291,0 tys. zł, w tym plan wydatków RIO w Krakowie o 719,9 tys. zł. Powyższe zmiany planu zostały uwzględnione w znowelizowanej ustawie

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

budżetowej, a w konsekwencji także w planach finansowych poszczególnych RIO. Prezes RIO w Krakowie, wykonując dyspozycję dysponenta głównego, we wrześniu 2009 r. zmniejszył planu wydatków m.in. na zakup materiałów i wyposażenia (§ 4210) o 30,3 tys. zł (do kwoty 14,7 tys. zł), na zakup akcesoriów komputerowych (§ 4750) o 3,4 tys. zł (do kwoty 1,6 tys. zł) oraz na wynajem pomieszczeń (§ 4400) o 201,2 tys. zł (do kwoty 432,8 tys. zł). Zmniejszenia planu wydatków ewidencjonowanych w §§ 4210 i 4750 dokonano pomimo, że kwoty planu po zmniejszeniu były niższe niż wydatki faktycznie zrealizowane. Tym samym, zmniejszenie spowodowało przekroczenie planu wydatków w ww. paragrafach klasyfikacji budżetowej. Zmniejszając wydatki na wynajem pomieszczeń nie uwzględniono zaciągniętych zobowiązań wynikających z umów najmu, w wyniku czego powstały zobowiązania wymagalne w kwocie 193,5 tys. zł.

Z ustaleń kontroli wynika, że Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, informując Sekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów o sposobie realizacji decyzji Rady Ministrów (pismo z 3 lutego 2009 r.) zwracał uwagę na skutki zmniejszenia wydatków, w tym na konieczność ograniczenia wykonywania zadań statutowych RIO oraz na możliwość powstania zobowiązań z tytułu stałych płatności związanych z utrzymaniem RIO. Także Prezes RIO w Krakowie w okresie od lutego do września 2009 r. kilkakrotnie informował dysponenta głównego części 80, że zmniejszenie planu wydatków o 10% znacząco ogranicza możliwości wykonywania zadań, w tym uniemożliwia wypełnianie konstytucyjnego obowiązku nadzoru nad jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych. W ostatniej przed dokonaniem zmian w planie finansowym korespondencji (z 28 sierpnia 2009 r.) zwrócił także uwagę na skutki zmiany planu finansowego polegające na jego niedostosowaniu do poniesionych już wydatków oraz zaciągniętych wcześniej zobowiązań. Ustalono także, że Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w październiku i w listopadzie 2009 r. podejmował działania w celu umożliwienia uregulowania powstałych w RIO w Krakowie zobowiązań wymagalnych, wnosząc do Sekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów o zwiększenie planu wydatków z rezerw budżetu państwa. Wnioski te zostały rozpatrzone negatywnie.

Zdaniem NIK, decyzja Rady Ministrów o ograniczeniu wydatków budżetowych w odniesieniu do regionalnych izb obrachunkowych została wykonana bez pogłębionej analizy specyfiki RIO oraz negatywnych skutków ograniczenia wydatków dla ich funkcjonowania. Przyjęcie przez organ odpowiedzialny za realizację budżetu w części 80 ogólnej zasady zmniejszenia wydatków o 10% w stosunku RIO, gdzie w strukturze zrealizowanych wydatków 85% stanowiły wydatki na wynagrodzenia, szczególnie dotkliwie wpływa na możliwość

prawidłowego wykonywania przez nie zadań. Jak ustalono, RIO zostały zmuszone nie tylko do rezygnacji z niezbędnych zakupów i remontów ale także znaczącego ograniczenia wydatków na działalność kontrolną i orzeczniczą. Należy przy tym uwzględnić fakt, że regionalne izby obrachunkowe są konstytucyjnymi organami państwa odpowiedzialnymi za nadzór nad prawidłowością finansowania zadań przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organami właściwymi w sprawach rozpatrywania naruszeń przez te jednostki dyscypliny finansów publicznych. Ochrona szczególnej pozycji RIO w systemie finansów publicznych powinna stanowić priorytet także dla Ministra Finansów sprawującego ogólny nadzór nad prawidłową realizacją budżetu państwa i wydatkowaniem środków publicznych. NIK zwraca uwagę na konieczność uwzględniania powyższych okoliczności przy realizacji budżetu państwa w następnych latach.

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK oczekuje przedstawienia przez Pana Ministra, w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwagi.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Ministrowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwagi zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium NIK.